

DEL MISTERI I ALTRES HISTÒRIES SAGRADES

Un dia me'l vaig trobar al meu poble i en dos minuts em va contar una història: si en altres llocs hi havia gent traient l'ànima als seus instruments més pròxims, ell, Emili Someño, anava a furgar en l'ànima de la dolçaina i descobrir-nos la màgia d'uns sons inigualables. Això va ser a l'estiu i quan l'hivern començava em van arribar aquestes músiques que confirmen el desenllaç feliç d'aquella història. Diuen que està de moda el mestissatge. Potser és veritat perquè fins el més sagrat cau en mans de les multinacionals del fàstic: a partir d'ací tot serà mercat. Però el mestissatge que Emili ens mostra i demostra en aquest treball no és dels de la moda sinó tot el contrari. Ja ho vaig intuir aquella vesprada, quan va arribar a Gestalgar acompanyant un grup de teatre de carrer per animar les festes d'agost. Ara ho sé amb absoluta seguretat: en la mescla de ritmes d'aquest disc trobem la moral que dignifica el treball ben fet. És a dir: la necessària vocació de desentranyar el misteri que allò més obvi amaga en les seues entranyes. La música d'Emili Someño, la nostra música més pròxima, està plena de misteris que fan del ball, de la cercavila, de la festa íntima en la casa dels amics, una celebració: ací, sí, la voluntat de no extraviar-nos en una altra transcendència que no siga la de reconèixer-nos, cada u per separat i tots alhora, en la geometria d'una terra malparada, d'una cultura sempre a mig fer, d'un País Valencià que com més va és més extraterrestre. Aquella vesprada d'estiu, Emili em va contar una història. Jo no la vaig acabar d'entendre. Ara, mentre escolte aquest treball, sé el que em volia dir, precipitadament, encapçalant la marxa de nans i gegants pels carrers del meu poble: tot allò que estimem té el seu misteri. I desvelar-lo, perquè així serà immens el goig del descobriment, ha de ser l'impuls principal que estimule les inquietuds de l'artista. Això és aquest disc. I més coses, clar. Però aquestes coses ja està en mans de vostès la possibilitat de descobrir-les.

Gestalgar. La Serrania. Gener de 2004
Alfons Cervera

DE LA RIBERA AL MÓN

Després d' uns quants anys de recuperació de peces de la música valenciana d' arrel, l' Emili decideix aprofundir en allò que fa i ens sorprèn amb un nou treball anomenat DOLÇA DOLÇAINA.

Acompanyat d' uns grans músics, l' Emili ha sabut aprofitar tot el bagatge del passat i fusionar-lo amb la modernor ben entesa, adaptant-se intel·ligentment als temps musicals que vivim.

Amb un sentit més global de la música, i sense deixar la denominació d' origen d' identificació amb el nostre País Valencià, dona un pas endavant en el camí de dignificació de la dolçaina al dotar-la de nous al·licients, nous timbres i nous ritmes.

DOLÇA DOLÇAINA amb el treball musical dels germans Murillo respira vitalitat, té força.

L' Emili, que coneix molt bé els treballs de Kepa Junkera, Carlos Núñez i Hèvia, ha assumit un gran risc i un gran repte. No obstant això, tossut i treballador ho és, va traçant un camí sonor ple de sentiments i d' energia, on aconsegueix transmetre' ns emocions humanes.

DOLÇA DOLÇAINA és un treball de fusió anímica musical i humana. Un treball d' il·lusió renovada, de pues a terra per enlairar-se al món : un pas endavant per tal d' evitar l' endogàmia cultural.

L' Emili, que mai ha estat al marge de reivindicacions humanitàries o solidaries, obri portes a la bonhomia que té i ens diu d' on som i que som en el camí cap a un món millor.

Amb DOLÇA DOLÇAINA obri portes a l' esperança apropant la nostra cultura a tots aquells que vulguen descobrir-la i gaudir-ne d' ella des dels seus espais vitals, perquè la música és un llenguatge universal, lligada a la vida i l' ànsia de llibertat dels pobles.

Per molts anys.

Rafael Estrada (cantautor)

EMILI SOMEÑO: DESFICI CREATIU

Hi ha un home que viu enganxat a una xirimita; i la xirimita forma part tan indissociable del seu cos i la seua ment que ha esdevingut en ell òrgan vital, com el cor amb què la fa bategar i els pulmons amb què la fa expressar-se. I a aquest home singular li lliuen Emili Someño. Amb els Xirimiters de Castelló de la Ribera ens ha deixat, als compatriotes que estimem el país i la cultura que ens és pròpia -i a tothom que estima totes les arrels i les sabes del món-, una herència impagable, en recopilar i divulgar la nostra música més arrelada, més mítica, ni que siga una mítica de festes, processons, homenatges, balls i cercaviles.

Tanmateix, Emili Someño té la virtut del desfici. Un desfici creatiu que l'ha impulsat a anar més enllà dels camins coneguts, per ell ja tan fressats que els viatja ulls a cegues. Per això no s'ha aconformat a restringir-se a l'àmbit propi, proper, de recopilar i mantenir, sinó que s'ha atrevit a explorar uns altres continents musicals. Quina màgica combinatòria ha sabut aplegar en aquest treball: la xirimita i les músiques d'ací, nostres, alambinades -fusionades- amb altres músiques d'arreu del món, per a oferir a la fi una aportació original i, sobretot, universalitzant.

Toni Cucarella

CASTELLÓ MÉS LLARG QUE REDÓ

Un treball redó com Castelló, el poble de l'Emili—també un poc el meu—, l'home que porta anys i anys fent sonar la dolçaina. No recorde massa bé si el vaig batejar jo o no, tot i que és ben possible, però m'agradaria dir-vos que, des que no alçava un pam de terra, ja duia la dolçaina al cor. Ell i el seu amor per la dolçaina han crescut junts des de sempre i, a més, és valent i tossut. Ja ha fet varies gravacions clàssiques, però ara ha volgut anar a més. I ha sigut ell qui ens va ficar dins del cap la possibilitat de fer el que altres, a Galícia o a Astúries, ja havien fet amb la gaita. Clar que ell, ho hauria de fer amb la dolçaina. El vaig posar en contacte amb César i Àngel, els germans Murillo, i a Sueca, en un agermanament de pobles de la Ribera, va començar el treball que ara teniu a les mans. Tan sols, dir-vos que el tracteu amb l'afecte i la comprensió del que realment és: un intent perquè la nostra Dolça dolçaina arribe als llocs més impensats. Si ja coneixeu l'Emili no cal que us diga res més; si no el coneixeu, us diré que té més cor que cap (us ho dic amb tota la meua estima), perquè és de menester un gran cor en aquest país per a fer el que ell ha fet i ha arriscat.

Com que som un gran poble sense massa bons senyors, confie que el poble farà seu el DOLÇA DOLÇAINA i que l'Emili es posarà ben prompte a la feina per tal de fer una altra gravació que, de bon segur, podrà superar aquesta. I ja serà superar.

T'estime, Emili.

Paco Muñoz

Molt més que Dolça dolçaina

La meua inoperància musical no m'impedeix, de cap de les maneres, poder assaborir aquelles coses que m'agraden o que em produeixen sentiments i sensacions excepcionals. Les forces que mouen el destí m'ha donat l'oportunitat de ser un dels primers "tastadors" d'un producte—Dolça dolçaina—, realitzat per un conjunt de persones enverinades per la Música en majúscules i amb unes serioses pretensions, i alhora possibilitats, d'extrapolar un treball fora dels reduïts i tradicionals circuits de distribució dels nostres productes. Amb això vull dir-ne que Dolça dolçaina és la demostració palpable de les possibilitats de la nostra música i dels nostres músics per introduir-se en àmbits i mercats fins ara reservats, en bona mesura, a productes mediatitzats d'una o d'altra manera. Perquè Dolça dolçaina és un producte bastant atípic en què el so ardent i alhora dolç com la mel d'aquests instrument ve agafat de la mà de tot un conjunt d'altres instruments, des del saxo als clarinets passant per les guitarres o el llaüt, amb uns resultats extraordinaris. Perquè Dolça dolçaina és una manera totalment novedosa de representació de les nostres músiques més pures i ancestrals tractades amb uns recursos tècnics espectaculars. Us assegure que, en escoltar aquests temes, sentireu el mateix calfred i la mateixa sensació de voluptuositat barrejada amb l'orgull de pertànyer a una cultura que jo—repetisc, un inoperant de la música—, vaig sentir una ventosa vesprada de gener.

Enric Lluch

DOLÇA DOLÇAINA

Gravat a Sueca a l'estiu i la tardor del 2003; masteurització als estudis Tabalet d'Alboraia ja a l'hivern pel tècnic: *Jorge G. Bastidas*.

Arranjaments i direcció musical: *Josep Angel Murillo* i *César Murillo*.

Músics:

Dolçaina: *Emili Someño*

Percussions, saxofon, clarinets i teclats: *J.A. Murillo*; guitarra, baix elèctric i

Teclats: *C. Murillo* i bandúrria, llaüt, guitarró, úd, tin whistle : *Cristobal Rentero*.

Veus al tema Pepe Tono: *Josepa Blasco*, *Josep Lluís Ronda*, *Rafa Carrió* i *Paco Muñoz*.

Fotografies: *Xavier Rubio*.

Disseny: *ELKON*, *disseny i comunicació*.